

Politiets innbyggerundersøkelse

Laget for

Politidirektoratet

Innhold

Innledning.....	ii
Sammendrag.....	iii
1 Prosjektinformasjon.....	1
1.1 Bakgrunn og formål.....	1
1.2 Målgruppe, metode og gjennomføring.....	1
1.3 Spørreskjema.....	2
1.4 Rapportering.....	2
1.5 Statistisk usikkerhet.....	2
2. Tillit til og inntrykk av politiet.....	4
2.1 Tillit til politiet.....	4
2.2 Inntrykk av politiet.....	5
3 Trygghet.....	8
3.1 Opplevd trygghet i nærområdet.....	8
3.2 Bekymring for å bli utsatt for kriminalitet.....	9
3.3 Inntrykk av politiets håndtering av ulike hendelser.....	10
4 Kontakt med politiet.....	14
4.1 Typer kontakt med politiet.....	14
4.2 Vurdering av kontakten med politiet.....	16
4.3 Oppfatning av politiets tilstedeværelse og tilgjengelighet.....	19
5. Opplevd kriminalitet og anmeldelser.....	23
5.2 Anmeldelser.....	24

Innledning

Politidirektoratets landsomfattende innbyggerundersøkelse kartlegger og beskriver innbyggernes oppfatninger av politiet. Undersøkelsen avdekker politiets omdømme i befolkningen, herunder befolkningens tillit til politiet, oppfatninger av politiet på en rekke virksomhetsområder, opplevelse av trygghet og bekymring for kriminalitet, samt en rekke forhold rundt kontakt med politiet. Liknende undersøkelser har vært gjennomført i 2004, 2006, 2008, 2009, 2010, 2012, 2014 og 2015.

Ipsos har stått for gjennomføring og analyse av undersøkelsen i 2016, 2015 og 2014.

Kontaktperson i Politidirektoratet er Espen Frøyland (espen.froyland@politiet.no).

Kontaktperson i Ipsos er Kristin Pran (kristin.pran@ipsos.com).

Sammendrag

De store hovedlinjene i innbyggernes forhold til og inntrykk av politiet er stabile fra fjoråret.

Fire av fem nordmenn har tillit til politiet, noe som er tilsvarende andel som i fjor. Selv om like stor andel av befolkningen har tillit er det en liten nedgang i andelen som har svært stor tillit, altså er styrken i tilliten til politiet noe svekket siden fjoråret.

Befolkningens inntrykk av politiet på ulike områder er stort sett uendret fra 2015, men vi ser endringer i inntrykket på to av områdene: Inntrykket av responstiden er noe dårligere enn i fjor, mens inntrykket av evnen til å ta rettferdige og upartiske avgjørelser er blitt noe bedre. Det er stor variasjon i inntrykket av politiet på de ulike områdene. Best inntrykk har befolkningen av politiets evne til å behandle folk med respekt, mens færrest har godt inntrykk av politiet når det gjelder å pågripe personer som har begått innbrudd.

Så godt som hele befolkningen føler seg trygge i Norge. Det er små forskjeller mellom politidistriktene, og ni av ti eller flere føler seg trygge i alle distrikt.

Trafikkfarlige hendelser er den hendelsen størst andel av nordmenn er bekymret for at skal ramme dem. Én av tre er bekymret for dette, men andelen har gått litt ned siden i fjor. Andelen som bekymrer seg for svindel på internett eller identitetstyveri er også relativt høy. Disse to hendelsene er beslektet og representerer et område hvor befolkningen også er usikre på politiets kompetanse. Det er relativt lave andeler som har godt inntrykk av politiets evne til å håndtere disse utfordringene.

Befolkningens kontakt med politiet er på samme nivå med tidligere. 63 prosent har vært i kontakt med politiet det siste året, og de vanligste formene for kontakt er egeninitierte. Én av tre har vært i kontakt i forbindelse med praktiske gjøremål, som fornying av pass og lignende, mens én av fire har brukt politiets nettsider. De fleste som har vært i kontakt er fornøyde med kontakten, men her er det store forskjeller mellom de forskjellige typene kontakt: Mens nesten ni av ti som har henvendt seg av praktiske årsaker er fornøyde, er bare seks av ti som har levert en anmeldelse fornøyde.

Én av fire nordmenn har vært utsatt for noe kriminelt det siste året, noe som er en liten økning fra fjoråret. Den vanligste formen for kriminalitet er datakriminalitet og annen internettkriminalitet. Andelene som har vært utsatt for data-/internettkriminalitet og økonomisk kriminalitet har økt siden i fjor. Dette er også blant formene for kriminalitet som i minst grad anmeldes. Ulike former for innbrudd og tyveri er de formene for kriminalitet som i størst grad anmeldes. Den vanligste årsaken til at man unnlater å anmelde forholdet er inntrykk av at saken vil få lav prioritet eller ikke kommer til å bli oppklart.

1 Prosjektinformasjon

1.1 Bakgrunn og formål

Politiet skal sørge for trygghet, lov og orden i samfunnet. Støtte i befolkningen er derfor viktig for en velfungerende polititjeneste. Politiets innbyggerundersøkelse har til hensikt å kartlegge innbyggernes oppfatninger av politiet i Norge. Undersøkelsen kartlegger politiets omdømme i befolkningen, opplevelse av trygghet og bekymring for kriminalitet, samt en rekke forhold rundt kontakt med politiet. Resultatene vil inngå som et kunnskapsgrunnlag for utvikling og styring av politiet.

Liknende undersøkelser har vært gjennomført i 2004, 2006, 2008, 2009, 2010, 2012, 2014 og 2015. I rapporten vil tidsserier tas med i den grad det er mulig å se på utvikling over tid. Det er imidlertid gjort en del endringer både i undersøkelsen og politiets struktur de siste årene, noe som gjør visse sammenligninger over tid vanskelig. Blant annet ble antallet politidistrikter redusert fra 27 til 12 fra 1. januar 2016, og det er også gjort noen endringer i spørsmålsformulering og svarskalaer.

1.2 Målgruppe, metode og gjennomføring

Målgruppen for undersøkelsen er befolkningen i Norge, 18 år eller eldre. Det er totalt gjennomført 5472 intervjuer per telefon. Det er gjennomført mellom 349 og 406 intervjuer i hvert politidistrikt, med unntak av Oslo hvor det er gjort 1366 intervjuer. Det er i tillegg benyttet kvoter på kjønn og alder for å sikre en sammensetning av utvalget som i størst mulig grad stemmer overens med sammensetningen av befolkningen.

	Kjønn		Alder				Landsdel				
	Mann	Kvinne	18- 24	25- 39	40- 59	60+	Oslo	Øst-landet ellers	Vest-landet	Midt-Norge	Nord-Norge
5472 intervjuer	52 %	48 %	16 %	26 %	33 %	26 %	23 %	26 %	17 %	14 %	21 %

	Utdanning				Husstandsinnpekt		
	Grunnskole	VGS	Uni/Høysk., lav	Uni/Høysk., høy	Under 500'	600'- 800'	Over 800'
5472 intervjuer	10 %	38 %	29 %	23 %	22 %	21 %	39 %

Utvalget er trukket fra Ipsos' befolkningsbase levert av Bisnode Matchit. Intervjuene er gjennomført på telefon av Ipsos telefonavdeling. Datainnsamlingen fant sted i tidsrommet 26. august - 7. oktober 2016 og ble gjennomført på kveldstid.

Resultatene av undersøkelsen er vektet etter populasjonens fordeling på kjønn, alder og fylke, samt fordeling på utdanningsbakgrunn i henhold til SSBs befolkningsstatistikk (grunnskole/videregående og universitet/høgskole). Resultatene kan derfor betraktes som

landsrepresentative med hensyn til kjønn, alder, bosted og utdannelse på nasjonalt nivå, samt representative med hensyn til kjønn, alder og utdannelse innenfor det enkelte politidistrikt. Vektingen har fulgt samme prosedyre som i 2014 og 2015.

1.3 Spørreskjema

Som nevnt over ble det gjort endringer i skjema før fjorårets undersøkelse, og det er ytterligere revidert i år. Årets undersøkelse inneholder spørsmål om følgende områder:

- Tillit til politiet
- Inntrykk av politiet på sentrale virksomhetsområder
- Trygghet
- Bekymring for å bli utsatt for kriminelle hendelser
- Inntrykk av politiets håndtering av hendelser
- Kontakt med politiet, inkludert vurdering av kontakten
- Oppfatning av politiets tilstedeværelse og tilgjengelighet
- Kartlegging av andelen som har blitt utsatt for kriminalitet det siste året
- I hvilken grad de som har opplevd kriminalitet har anmeldt forholdet

1.4 Rapportering

Denne rapporten inneholder en presentasjon av resultatene på nasjonalt nivå og distriktsnivå. Forskjeller mellom undergrupper er kommentert der resultatene er av vesentlig interesse og forskjellene er statistisk signifikante. Rapporten inneholder grafikk som viser nedbrytninger på politidistrikter for spørsmål hvor antallet svar er tilstrekkelig for å sikre akseptable feilmarginer. Rapporten inneholder referansetall fra fjorårets gjennomføring av undersøkelsen der det er hensiktsmessig. Det er også utarbeidet egne rapporter for hvert av distriktene, hvor mer detaljert informasjon og nedbrytninger på gamle distriktsnivå foreligger.

1.5 Statistisk usikkerhet

Alle utvalgsundersøkelser er beheftet med usikkerhet. Dette skyldes at man kun intervjuer et utvalg av den populasjonen man er interessert i å studere. Resultatene er derfor beheftet med feilmarginer, som må tas med i betraktningen når resultatene tolkes.

Tabellen med feilmarginer under angir et intervall for prosentresultater som med 95 prosent sannsynlighet inneholder det sanne resultat. For eksempel vil den sanne verdien for et svar på 50 prosent med 1000 intervju med en sannsynlighet på 95 prosent ligge mellom 46,8 og 53,2 prosent. Feilmarginen er her +/- 3,2 prosentpoeng. Feilmarginene for et prosentresultat på 50 og et utvalg på 500 intervju ligger mellom 45,5 og 54,5 prosent (+/- 4,5 prosentpoeng). Matrisen viser at feilmarginene øker jo mindre utvalget er (antall intervju), og jo nærmere prosentresultatet er 50 prosent.

Feilmargintabell:

Antall intervju	Prosentresultat				
	50 %	25/75 %	10/90 %	5/95 %	
25	20,4 %	17,7 %	12,2 %	8,9 %	
50	14,3 %	12,4 %	8,6 %	6,2 %	
100	10,1 %	8,7 %	6,0 %	4,4 %	
200	7,1 %	6,1 %	4,3 %	3,1 %	
300	5,8 %	5,0 %	3,5 %	2,5 %	
350	5,2 %	4,5 %	3,1 %	2,3 %	Politidistrikt
400	5,0 %	4,3 %	3,0 %	2,2 %	
500	4,5 %	3,9 %	2,7 %	2,0 %	
600	4,1 %	3,5 %	2,5 %	1,8 %	
700	3,8 %	3,3 %	2,3 %	1,6 %	
800	3,5 %	3,1 %	2,1 %	1,5 %	
900	3,3 %	2,9 %	2,0 %	1,5 %	
1000	3,2 %	2,7 %	1,9 %	1,4 %	
1400	2,7 %	2,3 %	1,6 %	1,2 %	Oslo politidistrikt
2000	2,2 %	1,9 %	1,3 %	1,0 %	
3000	1,8 %	1,6 %	1,1 %	0,8 %	
4000	1,6 %	1,4 %	0,9 %	0,7 %	
5000	1,4 %	1,2 %	0,8 %	0,6 %	Nasjonale tall

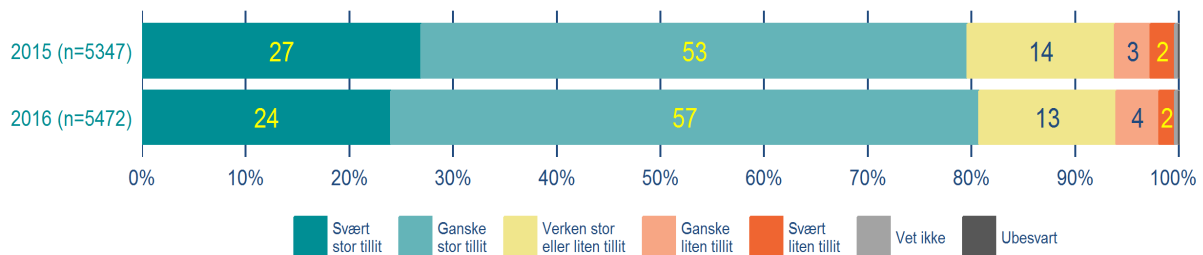
For denne undersøkelsen er det tre sett med feilmarginer som er mest relevante. For politidistriktene med ca. 350 intervjuer (alle unntatt Oslo) ligger feilmarginene mellom +/- 5,2 og 2,3 prosentpoeng. For Oslo politidistrikt er feilmarginene mellom +/- 2,7 og 1,2 prosentpoeng, mens de for totalutvalget nasjonalt ligger mellom +/- 1,4 og 0,6 prosentpoeng.

2. Tillit til og inntrykk av politiet

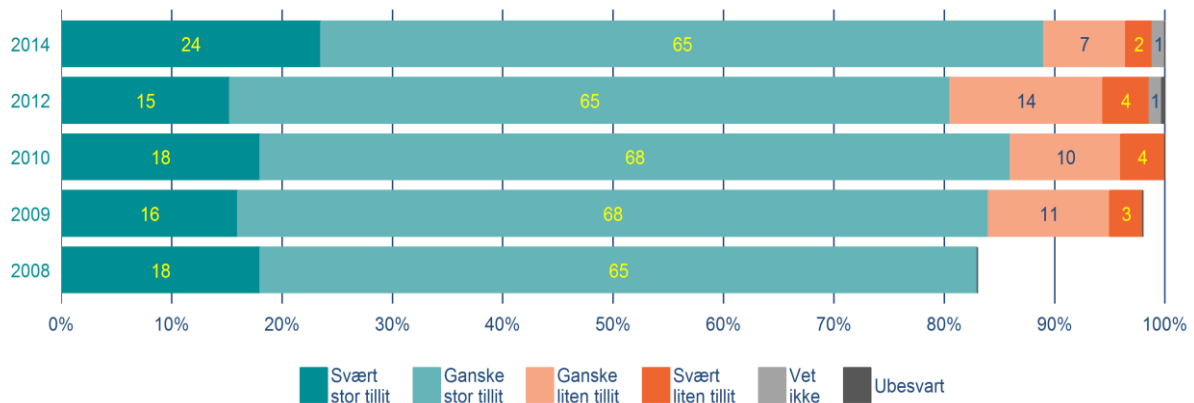
2.1 Tillit til politiet

Tilliten til politiet er på samme nivå som i 2015. Andelen som har svært eller ganske stor tillit øker med ett prosentpoeng, noe som ikke er en statistisk signifikant økning. Andelen som har svært stor tillit er imidlertid noe lavere. Helhetsinntrykket er dermed at tilliten til politiet er på nivå med i fjor, men at det er en liten svekkelse i styrken.

Figur 2.1: Alt i alt, hvor stor tillit har du til politiet?

Figur 2.2: Alt i alt, hvor stor tillit har du til politiet? Utvikling 2008-2014

I likhet med fjoråret er det høyere tillit til politiet blant kvinner enn menn. 86 prosent av kvinnene har svært eller ganske stor tillit, mens 76 prosent av mennene svarer det samme. I tillegg er det det dobbelt så mange menn som kvinner som har liten tillit.

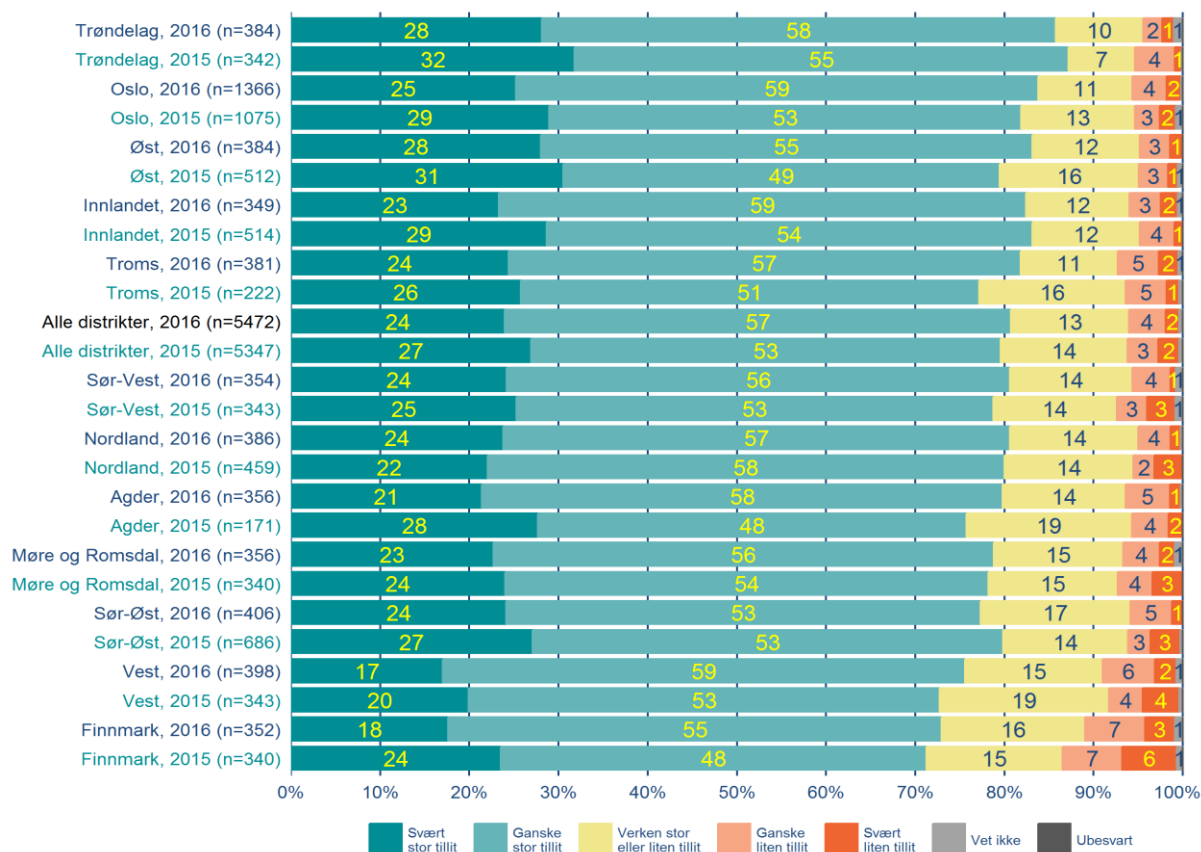
Som tidligere år er det også forskjell i tilliten blant de som har vært utsatt for én eller flere kriminelle hendelser det siste året og de som ikke har opplevd noe kriminelt. 72 prosent av de som har opplevd noe kriminelt har stor tillit til politiet, mens 10 prosent har liten tillit. Til sammenligning har 84 prosent av de som ikke har vært utsatt for kriminelle hendelser stor tillit, mens 4 prosent har liten tillit. De som har vært i kontakt med politiet det siste året oppgir

i større grad å ha både svært stor tillit og svært liten tillit til politiet enn de som ikke har hatt denne kontakten. Det er altså større spredning blant dem som har vært utsatt for kriminelle hendelser det siste året.

De som er fornøyd med måten demokratiet fungerer på i Norge, har langt høyere tillit til politiet enn de som er misfornøyd eller hverken fornøyd eller misfornøyd. Vi ser det samme mønsteret når det gjelder trygghet der man ferdes: Tilliten til politiet faller i takt med trygghetsfølelsen.

Figur 2.3 viser tillit fordelt på distrikt for 2016 og 2015. I år som i fjor er tilliten høyest i Trøndelag politidistrikt, mens den er lavest i Finnmark. Andelen med stor tillit er på samme nivå som i fjor i begge disse distriktene. Andelen med svært liten tillit i Finnmark er imidlertid halvert fra seks til tre prosent. Som tidligere nevnt, ser det samlet sett ut til at styrken i tilliten er noe redusert. Andelen som har svært stor tillit synker i alle distrikt, med unntak av Nordland. Ingen av distriktene opplever signifikante endringer i den totale tilliten (svært og ganske stor).

Figur 2.3: Alt i alt, hvor stor tillit har du til politiet? Distriktsfordeling 2016 og 2015

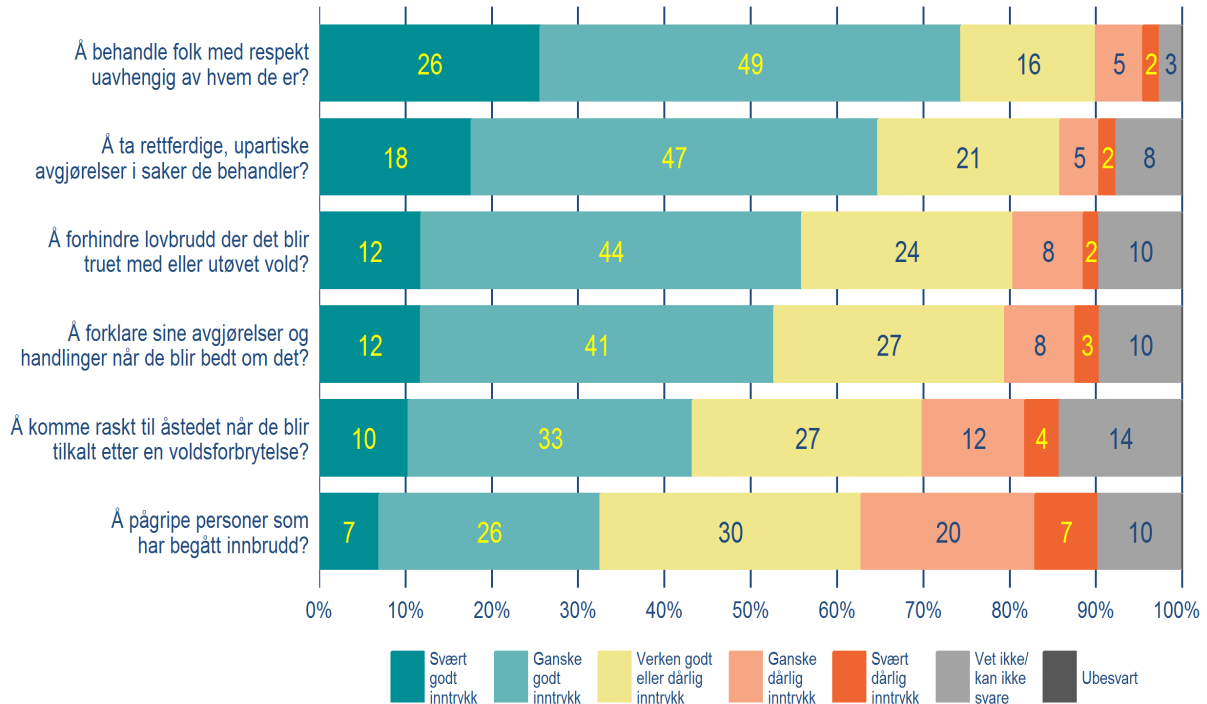

2.2 Inntrykk av politiet

Både tillit og inntrykk er viktige mål på en organisasjons omdømme. Vi ser at inntrykket befolkningen har av politiet varierer ut ifra hvilke aspekter ved politiets virke det spørres om. I

likhet med i 2015 har befolkningen best inntrykk av politiet når det gjelder «å behandle folk med respekt uavhengig av hvem de er», mens færrest har godt inntrykk av politiets evne til å «på gripe personer som har begått innbrudd». Rangeringen av de forskjellige elementene er lik som i fjor, men det er noen endringer i andelen med godt inntrykk. Disse kan ses i tabell 2.1.

Figur 2.4: Hvor godt eller dårlig inntrykk har du av politiet når det gjelder ...?

Kvinner har generelt sett bedre inntrykk av politiet enn menn. Kvinnene er overrepresentert når det gjelder godt inntrykk av politiet innen alle områder unntatt «å forhindre lovbrudd [...]» og «å ta rettferdige, upartiske avgjørelser [...]», hvor det ikke er noen signifikante forskjeller mellom kjønnene. Ser vi på aldersforskjeller, har den yngste gruppa (18-24 år) bedre inntrykk når det gjelder politiets evne til «å forhindre lovbrudd [...]», «å på gripe personer [...]» og «å komme raskt til åstedet [...]», enn de eldre.

Det er samsvar mellom inntrykk av politiet på de forskjellige områdene og grad av tillit til politiet. De med stor tillit til politiet er overrepresentert når det gjelder godt inntrykk av politiet på alle de seks områdene, mens de med verken stor eller liten tillit eller liten tillit i langt større grad har dårlig inntrykk. Det samme mønsteret ser vi når det gjelder tilfredshet med demokratiet i Norge: De som mener demokratiet fungerer godt har i større grad godt inntrykk, og vice versa.

Tabell 2.1 viser andelen med godt inntrykk av politiet fordelt på de tolv politidistriktene. Blå og rød rute markerer at det er statistisk signifikant forskjell på andelen med godt inntrykk i det gjeldende distriktet og befolkningen i helhet. Blå rute markerer høyere andel med godt inntrykk i distriktet, mens rød rute markerer lavere andel. I totalkolonnen markerer fargene signifikant økning eller reduksjon i andelen med godt inntrykk siden fjoråret.

Tabell 2.1: Andel meget+ganske godt inntrykk av politiet på ulike områder fordelt på distrikt

	Total (n=5472)	Agder (n=356)	Finnmark (n=352)	Innlandet (n=5349)	Møre og Romsdal (n=356)	Nordland (n=386)	Oslo (n=1366)	Sør-Vest (n=354)	Sør-Øst (n=406)	Troms (n=381)	Trøndelag (n=384)	Vest (n=398)	Øst (n=384)
Å forhindre lovbrudd der det blir truet med eller utøvet vold?	56	54	47	51	52	54	56	61	56	56	58	55	58
Å pågripe personer som har begått innbrudd?	33	33	34	28	35	39	31	35	33	33	37	26	31
Å komme raskt til åstedet når de blir tilkalt etter en voldsforbrytelse?	43	40	31	36	38	43	48	51	44	42	46	35	44
Å behandle folk med respekt uavhengig av hvem de er?	74	75	71	77	76	73	74	74	74	75	76	71	76
Å ta rettfærdige, upartiske avgjørelser i saker de behandler?	65	65	57	66	66	64	63	68	65	70	70	57	68
Å forklare sine avgjørelser og handlinger når de blir bedt om det?	53	54	51	54	51	53	51	56	54	54	58	41	57

Det tydeligste funnet er at innbyggerne i distrikt Vest har gjennomgående dårligere inntrykk av politiet enn innbyggere i andre distrikter. På fem av seks områder ligger andelen med godt inntrykk signifikant lavere enn i befolkningen ellers. Til sammenligning har innbyggere i Trøndelag politidistrikt best inntrykk av politiet. På tre av områdene har de signifikant bedre inntrykk enn totalbefolkningen.

Det er også verdt å merke seg forskjellene når det gjelder synet på politiets responstid. I Finnmark, Innlandet og Vest har innbyggerne markant dårligere inntrykk av politiets evne til å komme raskt til åstedet, mens Oslo og Sør-Vest er overrepresentert når det gjelder andelen som har godt inntrykk av politiet på dette området.

Innen to av områdene har det vært statistisk signifikant endring siden fjoråret. Andelen med godt inntrykk av politiets evne til å ta rettfærdige og upartiske avgjørelser har økt med tre prosentpoeng, fra 62 til 65 prosent. Samtidig har inntrykket av responstiden blitt noe svekket. Også her har endringen vært på tre prosentpoeng, og ligger i år på 43 prosent.

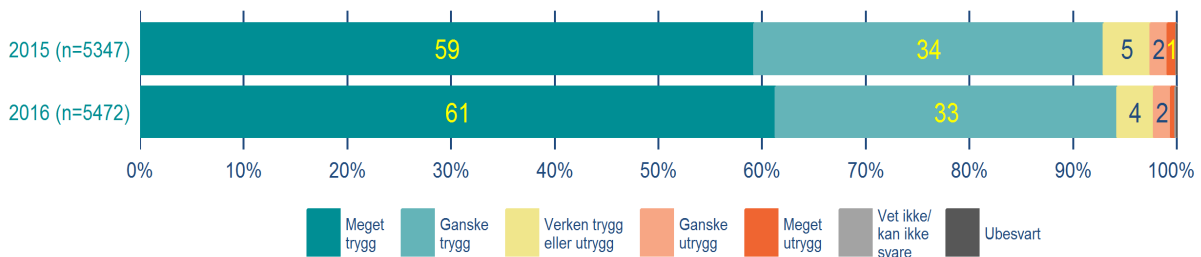
3 Trygghet

3.1 Opplevd trygghet i nærområdet

Følelsen av trygghet er stor i den norske befolkningen. Hele 94 prosent føler seg trygge der de bor og ferdes, mens kun to prosent har følelsen av å være utrygge. Dette er resultater på nivå med i fjor. Tre av fem kjenner seg meget trygge, mens en tredel er ganske trygge. Tryggheten er jevnt høy i alle aldersgrupper og blant begge kjønn, men det er noen forskjeller når det gjelder graderingen av tryggheten: Menn (67 %) er i større grad meget trygge enn kvinner (55 %), mens de over 60 år (55 %) i mindre grad er meget trygge enn i de yngre aldersgruppene (63-65 %). Det er også samvariasjon mellom utdanningsnivå og trygghet, hvor vi ser at både andelen som føler seg trygg øker i takt med utdanningsnivå.

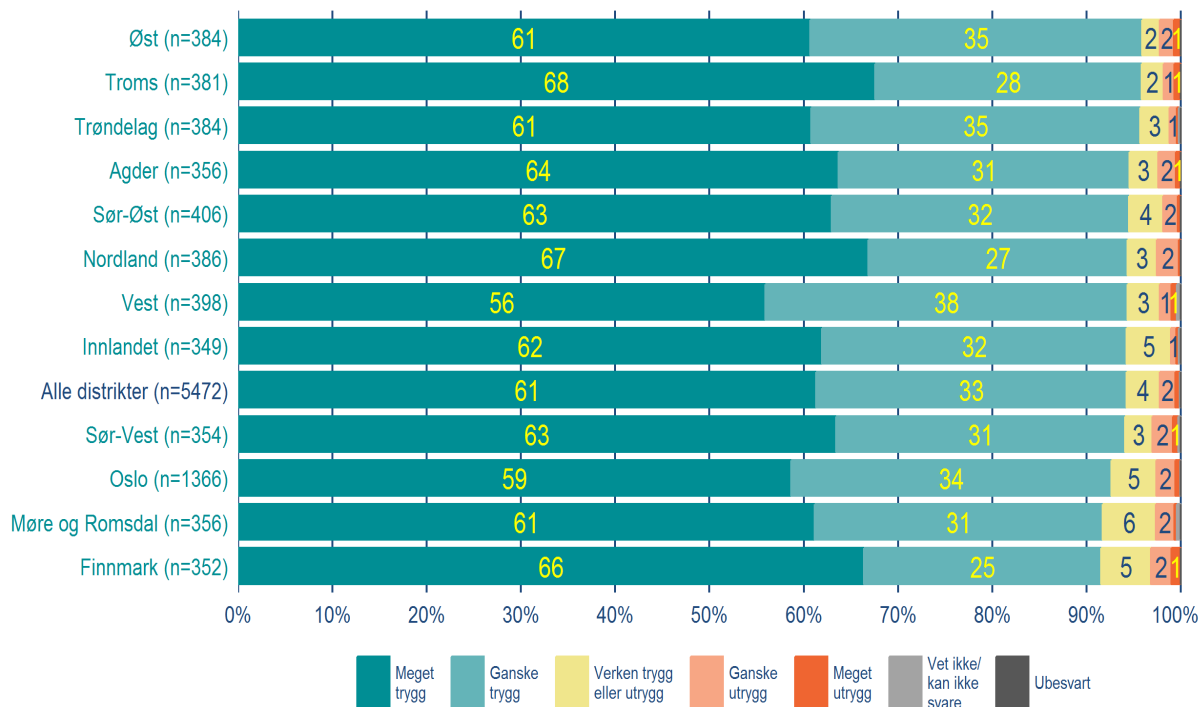
Ikke overraskende ser vi at de som har vært utsatt for én eller flere kriminelle handlinger det siste året, føler seg mindre trygge (90 %) og mer utrygge (5 %) enn de som ikke har vært utsatt for noe. Også de som har innvandrerbakgrunn føler seg litt mindre trygge enn befolkningen som helhet. 91 prosent av de som svarer at begge foreldrene er født utenfor Norge sier de føler seg trygge, mens 55 prosent sier de føler seg svært trygge.

Figur 3.1: Hvor trygg eller utrygg føler du deg der du bor og ferdes?

Det er høye nivåer av trygghet i alle politidistrikter, og forskjellen på total trygghet (meget+ganske trygg) er på kun fem prosentpoeng mellom distriktet med høyest og lavest nivå av trygghet, henholdsvis Øst og Finnmark. Dette innebærer at forskjellene mellom distriktene har minsket siden i 2015.

Figur 3.2: Hvor trygg eller utrygg føler du deg der du bor og ferdes? Distriktsfordeling

3.2 Bekymring for å bli utsatt for kriminalitet

Totalt er 63 prosent av befolkningen i meget eller ganske stor grad bekymret for én eller flere av de nevnte hendelsene. På den annen side er det 11 prosent som svarer at de ikke er bekymret for noen av hendelsene (i ganske eller meget liten grad bekymret).

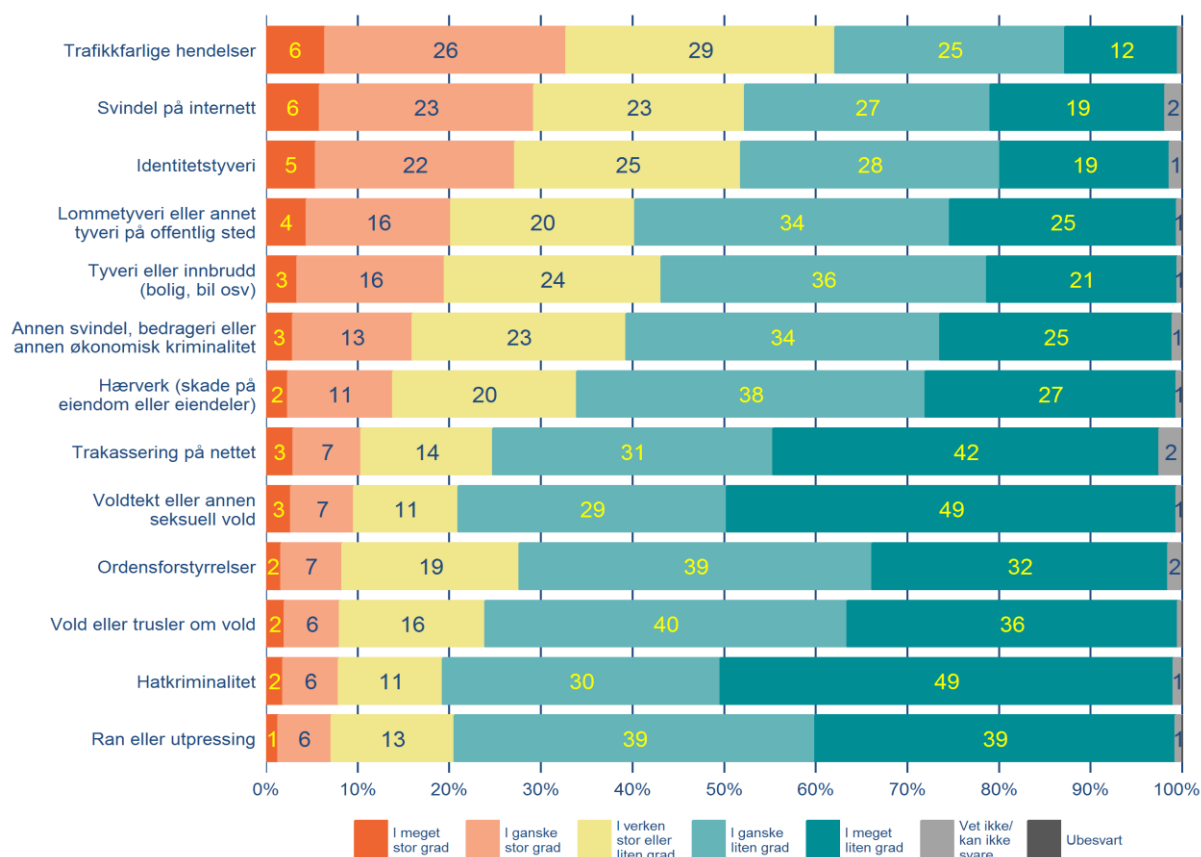
Ser vi nærmere på hvilke typer hendelser nordmenn er bekymret for, er det relativt stabile tall sammenlignet med de siste årene. Å bli utsatt for trafikkfarlige hendelser, er det flest er bekymret for. 32 prosent av alle nordmenn engster seg for dette. Andelen er imidlertid litt redusert siden i fjor, da den var 36 prosent. Deretter følger nettsvindel (29 %) og identitetstyveri (27 %), og så tyveri på offentlig sted og innbrudd (ca 20 %). I likhet med i fjor er det ran eller utpressing færrest bekymrer seg for.

Innbyggerne i Oslo skiller seg ut ved å være mer bekymret enn totalbefolkningen når det gjelder de fleste hendelsene. De bekymrer seg i større grad enn befolkningen for både vold/trusler, hatkriminalitet, voldtekt/sekseuell vold, ran/utpressing og lommetyveri og lignende. I motsatt ende av skalaen finner vi innbyggerne i Troms, som i mindre grad enn totalbefolkningen bekymrer seg for hærverk, tyveri/innbrudd, ran/utpressing og lommetyveri og lignende.

Av andre forskjeller er det verdt å merke seg at kvinner er atskillig mer bekymret enn menn. Med unntak av hærverk og ordensforstyrrelser, er kvinnene i signifikant større grad bekymret for alle andre hendelser. Størst er forskjellen når det gjelder voldtekt og annen seksuell vold, hvor andelen som er bekymret er tre ganger høyere blant kvinner enn blant menn. Både kvinner og menn er imidlertid aller mest bekymret for trafikkfarlige hendelser.

De yngste er de som i minst grad er bekymret for å bli utsatt for kriminelle hendelser. 14 prosent av de mellom 18 og 24 år svarer at de er lite bekymret for alle hendelsene. I tillegg er det kun 52 prosent i denne aldersgruppen som er bekymret for en eller flere hendelser. Det eneste denne gruppen er mer bekymret for enn befolkningen generelt er voldtekt/trusler om seksuell vold. De tydeligste alderssammenhengene ser vi for tyveri/innbrudd og identitetstyveri, hvor andelen som er bekymret øker med alder. Avslutningsvis er det verdt å nevne at de som er utsatt for kriminalitet det siste året, i større grad er bekymret for alt. Samme tendens ser vi hos de som har innvandrerbakgrunn, som også er mer bekymret for de aller fleste hendelser enn befolkningen i helhet.

Figur 3.3: I hvilken grad er du bekymret for at følgende hendelser skal skje deg?

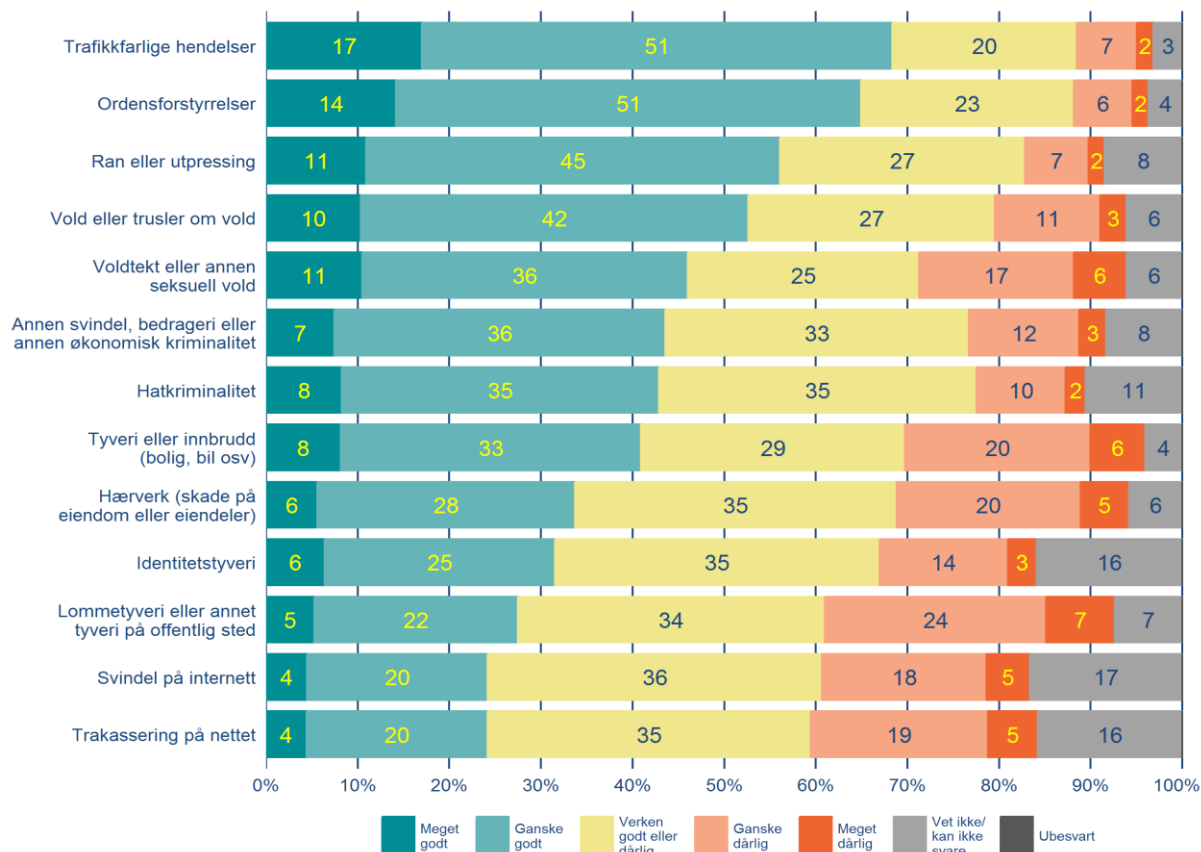

3.3 Inntrykk av politiets håndtering av ulike hendelser

Figuren under viser hvordan befolkningen mener politiet håndterer de samme hendelsene som ble gjennomgått i forrige kapittel. Vi ser at folket har størst tiltro til politiets evne til å håndtere trafikkfarlige hendelser. To av tre mener politiet håndterer dette godt, noe som er særlig positivt da det altså er det flest bekymrer seg for. Også politiets håndtering av ordensforstyrrelser, ran/utpressing og vold/trusler om vold anses som godt håndtert blant minst halve befolkningen. I likhet med i fjor er det fortsatt usikkerhet rundt politiets evne til å håndtere internettkriminalitet (trakassering, identitetstyveri og nettsvindel) med relative lave andeler med godt inntrykk og relativt høye med dårlig inntrykk.

De som har vært utsatt for kriminalitet det siste året, har generelt dårligere inntrykk av politiets evne til å håndtere de forskjellige truslene. Av aldersgruppene har de yngste best inntrykk, mens kvinner har litt bedre inntrykk enn menn.

Figur 3.4 Hvor godt eller dårlig mener du politiet håndterer følgende trusler/problemer utfordringer/oppgaver?

Politidistrikt Sør-Vest skiller seg ut som det distriktet hvor befolkningen har best inntrykk av politiets håndtering av disse forholdene. Med unntak av trafikksfarlige hendelser, ordensforstyrrelser og tyveri på offentlig sted, har innbyggerne her bedre inntrykk av politiet på alle områder enn befolkningen totalt sett har.

Innbyggerne i distrikt Vest har dårligere inntrykk enn befolkningen ellers på fem av områdene: vold/trusler, hatkriminalitet, internettsvindel, økonomisk kriminalitet og trakassering på internett.

Inntrykket av politiets innsats er svekket på to av områdene. Andelen med godt inntrykk av håndteringen av voldtekt og annen seksuell vold er redusert fra 49 til 46 prosent, mens den tilsvarende andelen for tyveri på offentlig sted har falt fra 29 til 27 prosent.

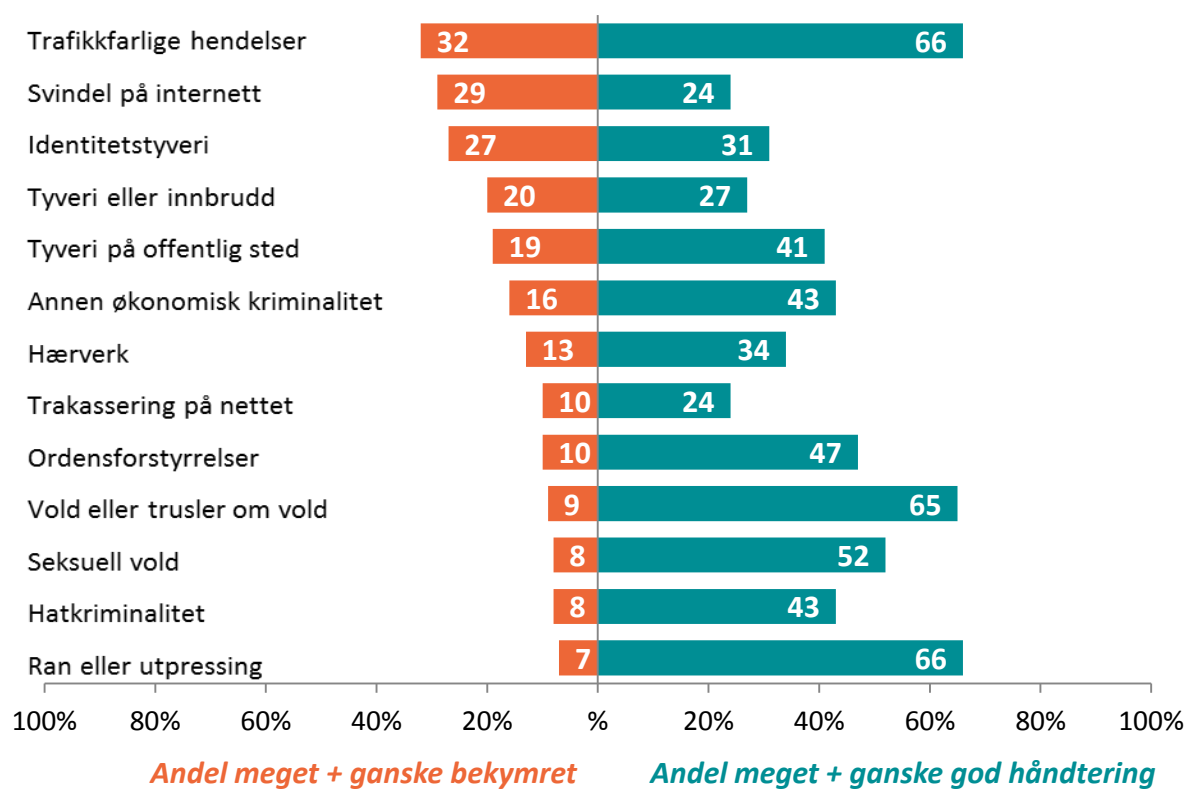
Tabell 3.1: Andel meget + ganske godt inntrykk av politiets håndtering av ulike trusler fordelt på distrikt

	Total (n=5472)	Agder (n=356)	Finmark (n=352)	Innlandet (n=5349)	Møre og Romsdal (n=356)	Nordland (n=386)	Oslo (n=1366)	Sør-Vest (n=354)	Sør-Øst (n=406)	Troms (n=381)	Trøndelag (n=384)	Vest (n=398)	Øst (n=384)
Vold / trusler om vold	53	53	50	50	50	50	57	59	54	53	50	47	50
Hatkriminalitet	43	40	39	43	43	44	39	52	46	38	47	38	42
Voldtekt / annen seksuell vold	46	49	44	48	45	45	45	53	44	45	47	43	46
Hærverk	34	28	37	35	34	41	29	39	33	37	38	31	34
Tyveri / innbrudd	41	39	42	44	39	47	39	46	39	48	45	40	36
Trafikkfarlige hendelser	68	65	67	66	64	71	65	70	74	68	68	66	70
Ordensforstyrrelser	65	63	67	65	62	70	64	68	65	64	65	62	66
Ran / utpressing	56	55	47	56	50	56	56	62	58	57	57	55	53
Lommetyveri / annet tyveri på off. sted	27	29	30	26	28	30	28	28	28	28	27	25	27
Identitetstyveri	32	33	31	26	31	34	31	37	31	33	31	29	32
Svindel på internett	24	25	22	27	25	27	23	29	26	28	23	18	24
Annen svindel / øk. krim.	44	44	40	40	38	46	41	52	45	44	46	38	45
Trakassering på nettet	24	24	29	25	27	27	21	31	25	22	25	19	26

Som nevnt over er trafikkfarlige hendelser både det befolkningen er mest bekymret for og det de har best inntrykk av politiets evne til å håndtere. I likhet med i fjor er det kun for svindel på internett at andelen som er bekymret er større enn andelen som har tro på politiets evne til å håndtere slike saker. Størst forskjell på bekymringsnivå og inntrykk av politiets kompetanse finner vi for ran/utpressing og vold/trusler om vold. Her ser vi en høy andel som mener politiet håndterer dette godt, samtidig som få er bekymret for å bli utsatt for dette.

Figur 3.5 viser det relative forholdet mellom andelen som er bekymret for ulike hendelser og andelen som har godt inntrykk av politiets håndtering av de samme hendelsene. Som nevnt er det svindel på internett som peker seg ut med relativt stor grad av bekymring kombinert med lav andel som har godt inntrykk av politiets evne til å håndtere denne typen hendelser.

Figur 3.5: Oversikt over bekymring for og oppfattet håndtering av hendelser og trusler

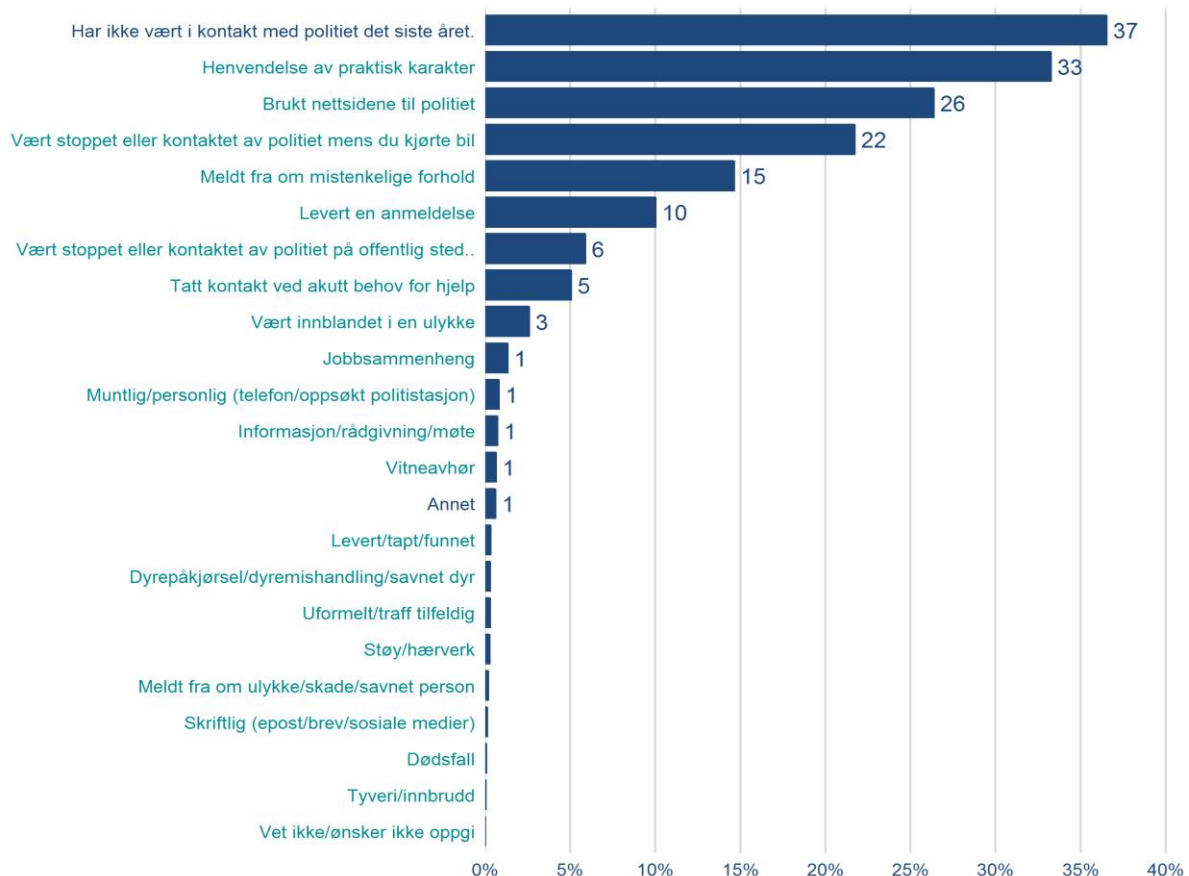
4 Kontakt med politiet

Andelen som har hatt kontakt med politiet er på samme nivå som de senere årene. Totalt har 63 prosent av befolkningen vært i kontakt det siste året, mens tilsvarende tall for 2015 og 2014 er henholdsvis 60 og 64 prosent.

4.1 Typer kontakt med politiet

Figur 4.1 viser at 37 % av befolkningen ikke har hatt kontakt med politiet det siste året. De fleste har tatt kontakt med politiet på eget initiativ. Én av tre har henvendt seg grunnet praktiske gjøremål som fornying av pass og lignende, mens én av fire har benyttet seg av nettsidene. 26 prosent av befolkningen har blitt stoppet av politiet, flest mens de kjørte bil (22 %). I tillegg har 15 prosent meldt fra om mistenkelige forhold, mens ti prosent har levert en anmeldelse.

Figur 4.1: Har du i løpet av det siste året hatt kontakt med politiet på noen av følgende måter?

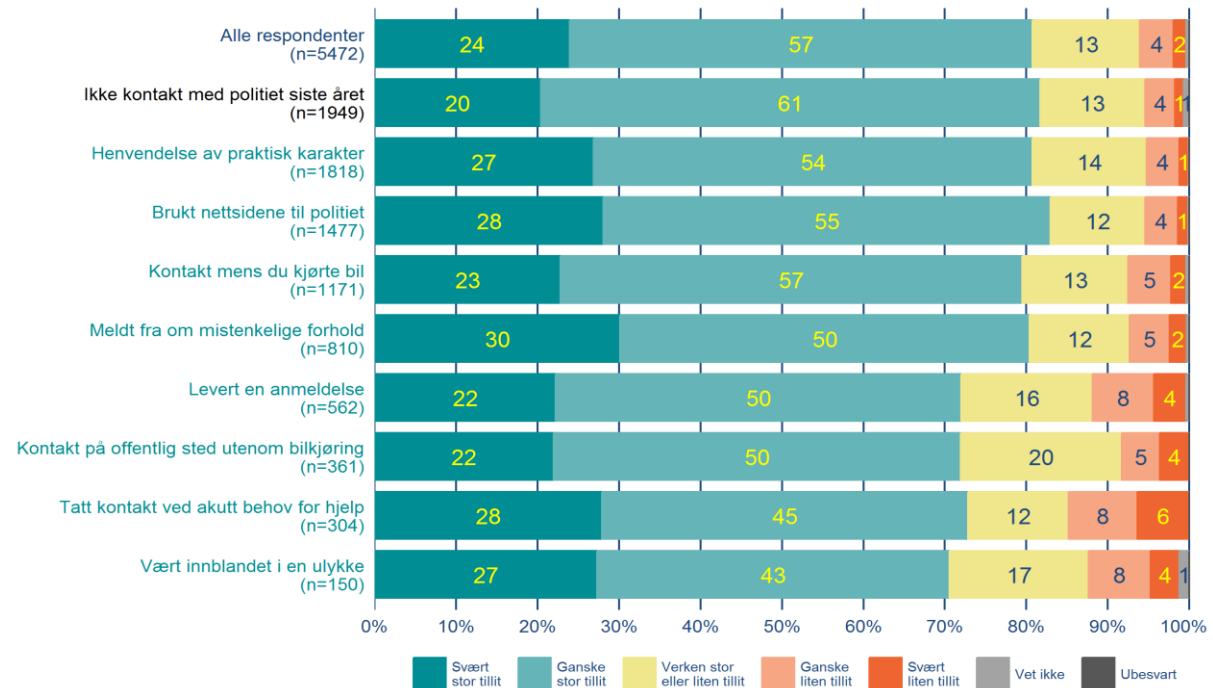

Menn har i større grad enn kvinner vært i kontakt med politiet. 67 prosent av mennene har vært i kontakt, sammenlignet med 60 prosent av kvinnene. Størst forskjell er det mellom kjønnene når det gjelder å bli stoppet av politiet, både i forbindelse med bilkjøring (28 % mot 16 %) og i andre situasjoner (8% mot 4 %). Også når det gjelder alder ser vi store forskjeller. De over 60 år har i langt mindre grad vært i kontakt med politiet enn de som er yngre. Kun 43 prosent av de eldste har hatt kontakt det siste året, mens tilsvarende andelen for hele befolkningen er 63 prosent.

Sammenlignet med befolkningen totalt sett, har en noe større andel av dem med innvandrerbakgrunn hatt kontakt med politiet. De har i større grad enn befolkningen generelt brukt nettsidene til politiet, levert anmeldelser og blitt stoppet på offentlig sted.

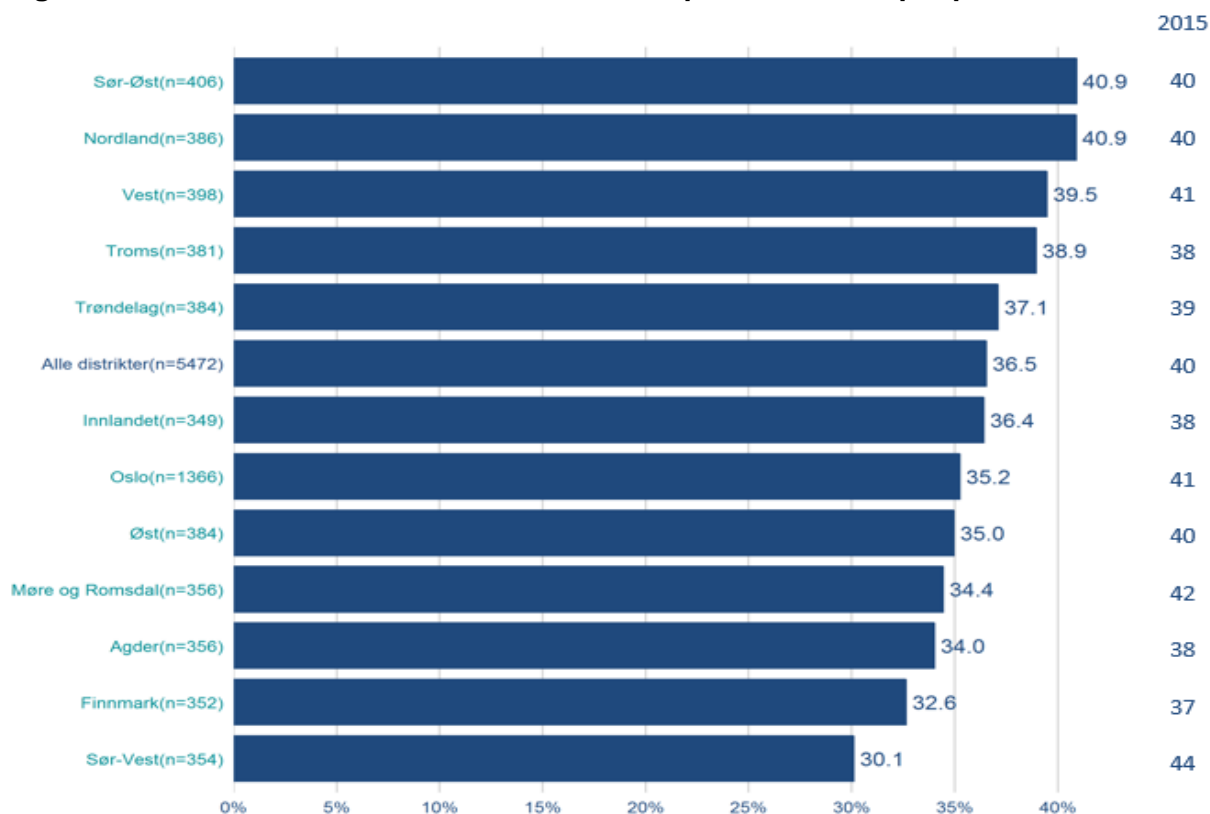
Vi ser også at det er en sammenheng mellom kontakt og tillit til politiet. Figur 4.2 viser tillit fordelt på de vanligste typene kontakt folk har hatt med politiet. Det er en høyere andel blant dem som har hatt kontakt med politiet som har liten tillit til politiet. Dette gjelder i særlig grad de som har tatt kontakt ved akutt behov for hjelp. 14 prosent av dem som har tatt kontakt ved akutt behov for hjelp, har svært eller ganske liten tillit til politiet, sammenlignet med 6 prosent i befolkningen totalt sett. Også blant dem som har levert en anmeldelse finner vi en høyere andel med liten tillit (12 %), og det samme gjelder dem som har vært innblandet i en ulykke (12 %), eller hatt kontakt med politiet på offentlig sted utenom bilkjøring (9 %). For disse gruppene er også andelen som har stor eller ganske stor tillit lavere enn ellers i befolkningen.

Figur 4.2: Har du i løpet av det siste året hatt kontakt med politiet på noen av følgende måter?

Figur 4.3 viser andelen i hvert distrikt som *ikke* har vært i kontakt med politiet det siste året. Innbyggerne i Sør-Øst og Nordland har i minst grad vært i kontakt med politiet, mens innbyggerne i Sør-Vest i størst grad har hatt kontakt det siste året. Størst forskjell siden fjoråret er det i Sør-Vest. Da lå distriktet på toppen, med 44 prosent som ikke hadde vært i kontakt, mens det i år altså er distriktet hvor flest har hatt politikontakt.

Figur 4.3 Andel som ikke har vært i kontakt med politiet siste år per politidistrikt

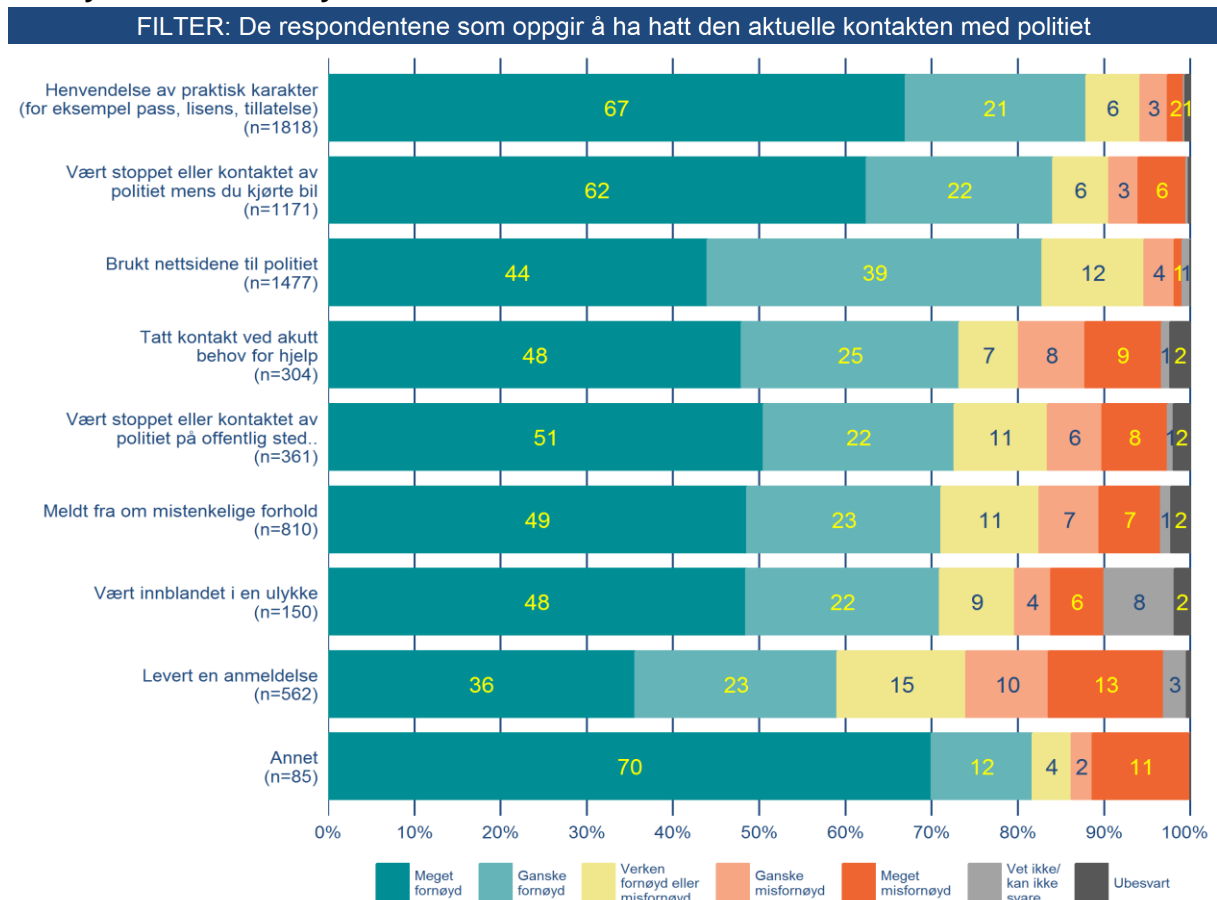
4.2 Vurdering av kontakten med politiet

Figur 4.4 viser hvor fornøyd eller misfornøyd folk er med de ulike typene kontakt de har hatt med politiet. Her finner vi store forskjeller. De som har henvendt seg grunnet praktiske gjøremål er i størst grad fornøyd med kontakten. 88 prosent av disse er fornøyd. Denne andelen har økt med seks prosentpoeng fra i fjor. I tillegg har andelen av dem som er meget fornøyd økt med ni prosentpoeng. Det har altså vært en solid økning i tilfredsheten med hvordan politiet håndterer denne typen henvendelser.

Også blant dem som har vært stoppet av politiet i trafikken eller bruk nettsidene til politiet er mer enn fire av fem fornøyd. Minst fornøyd er de som har levert en anmeldelse. Av disse er 59 prosent fornøyd, mens 23 prosent er misfornøyd med kontakten med politiet. Andelen fornøyd har dessuten sunket med fem prosentpoeng siden i fjor.

Størst økning i andelen fornøyd er det blant de som har blitt stoppet av politiet på offentlig sted, som har økt fra 61 til 73 prosent totalt – en økning på tolv prosentpoeng. Av dette har andelen som er meget fornøyd økt med 8 prosentpoeng. Samtidig har nedgangen i andelen som er misfornøyd vært tilsvarende stor.

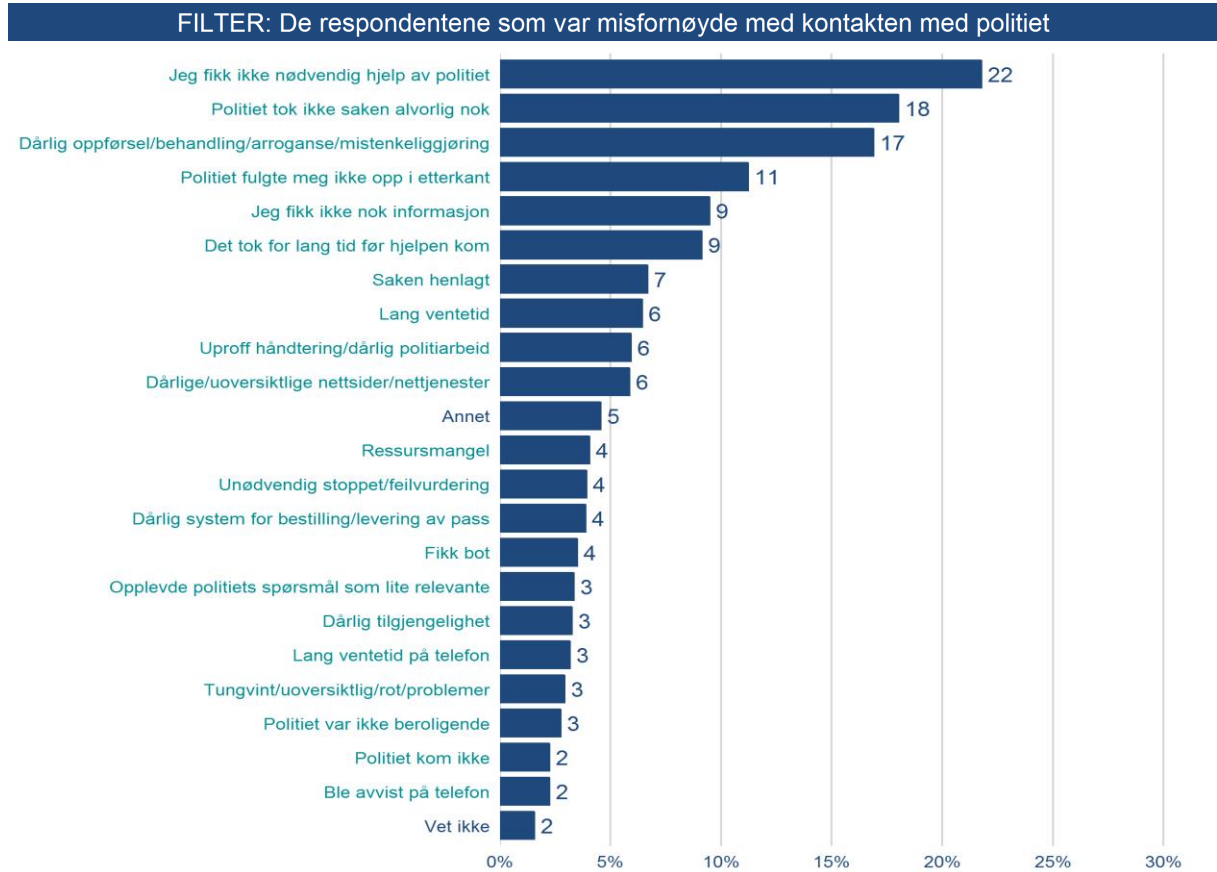
Figur 4.4: Du svarte at du har vært i kontakt med politiet i forbindelse med [...] Hvor fornøyd eller misfornøyd var du med denne kontakten?

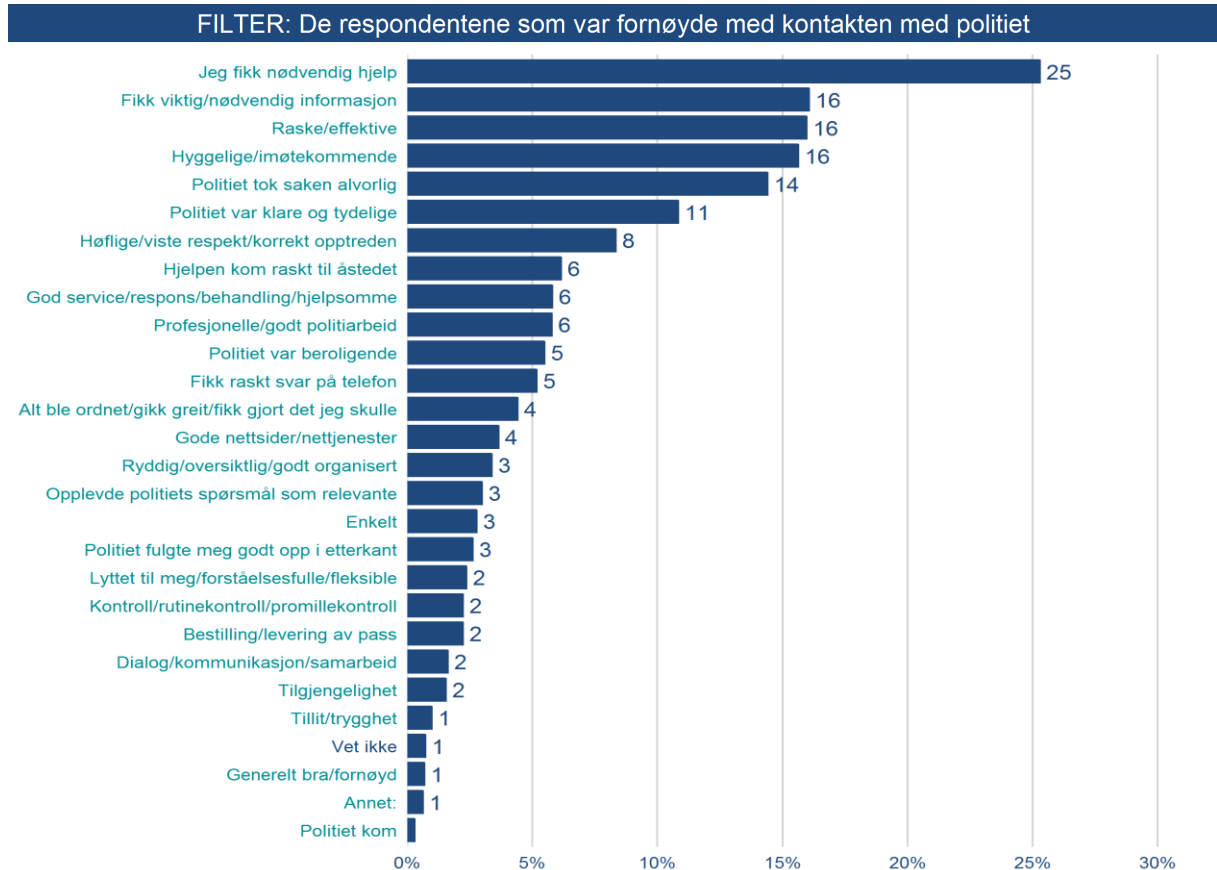
Figur 4.5 og 4.6 viser årsakene til at man var enten misfornøyd eller fornøyd med kontakten. De vanligste årsakene til misnøye med politiet er utilstrekkelig hjelp, følelsen av at politiet ikke tok saken alvorlig nok og oppfatninger om politiets oppførsel, mangel på respekt, arroganse eller at den som tok kontakt følte seg mistenkeliggjort. De som er utsatt for innbrudd/hærverk eller ran/vold/hatkriminalitet, er de som i størst grad mener at de ikke fikk nødvendig hjelp av politiet.

Samtidig ser vi i figur 4.6 at det er de samme aspektene ved kontakten som gjør at folk er fornøyd. En av fire som er fornøyd med politiet begrunner dette med at de fikk den hjelpen de trengte. Det samme gjelder for flere av de andre forholdene som ble hyppigst brukt som begrunnelse for misnøye. For eksempel opplevelsen av å få tilstrekkelig med informasjon, opplevelsen av politiet som hyggelige/imøtekommende og følelsen av at saken ble tatt alvorlig. Resultatene viser at dette er viktige aspekter ved politiets arbeid for de som tar kontakt, ettersom de fremheves av både de som er fornøyd og de som er misfornøyd med politikontakten.

Figur 4.5: Årsaker til misnøye med politiet

Figur 4.6: Årsaker til tilfredshet med politiet

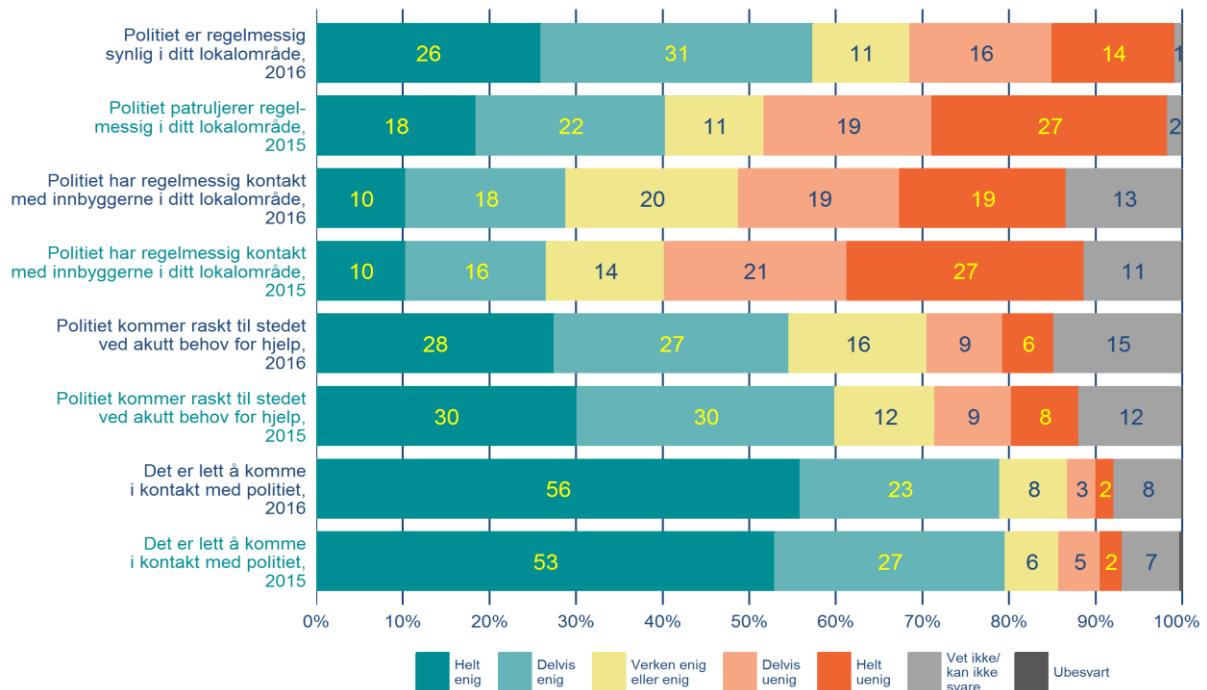
4.3 Oppfatning av politiets tilstedeværelse og tilgjengelighet

Figur 4.7 viser utvikling i synet på politiets tilstedeværelse og tilgjengelighet fra 2015 til 2016.

Ordlyden i påstanden «politiet er regelmessig synlig i ditt lokalområde» er noe endret i årets undersøkelse. I fjor ble det spurt om «politiet patruljerer regelmessig i ditt område». Dette må tas med i betraktningen når resultatene tolkes. 57 prosent er enige i at politiet er regelmessig synlige, mens 40 prosent var enige i at de patruljerte regelmessig i fjor.

Færre enn tre av ti er enige i at politiet har regelmessig kontakt med innbyggere. Dette er uendret fra 2015. I år er 55 prosent enige i at politiet kommer raskt til stedet ved akutt behov for hjelp, en nedgang på fem prosentpoeng fra i fjor. Fire av fem er enige i at det er lett å komme i kontakt med politiet. Dette er uendret siden i fjor.

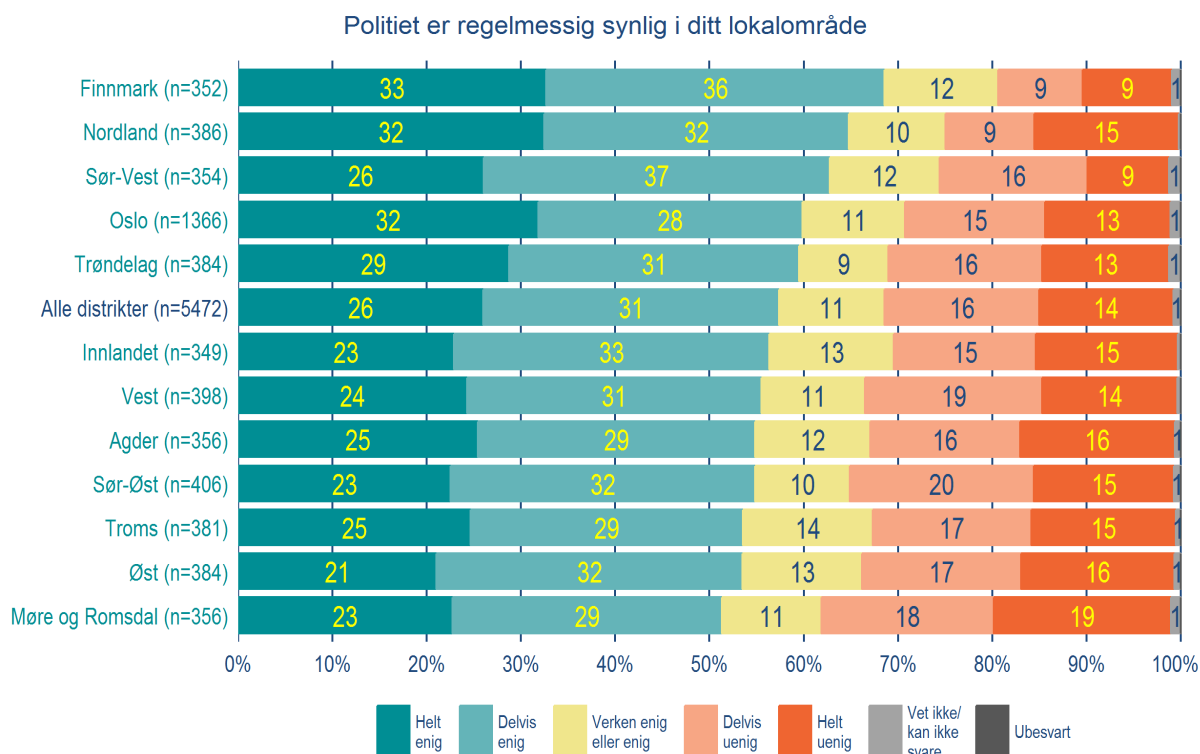
Figur 4.7: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander? 2016 og 2015

De som har tillit til politiet er i større grad enig i alle fire påstander enn de som har liten grad av tillit. Også de som har vært i kontakt med politiet de siste året, er i større grad enige i de forskjellige påstandene. Samtidig ser vi på at de som har blitt utsatt for kriminelle hendelser, i større grad er uenige i alle påstander, med unntak av at politiet er synlige.

Figur 4.8-4.11 viser graden av enighet for hver av påstandene fordelt på hvert av de tolv politidistriktene.

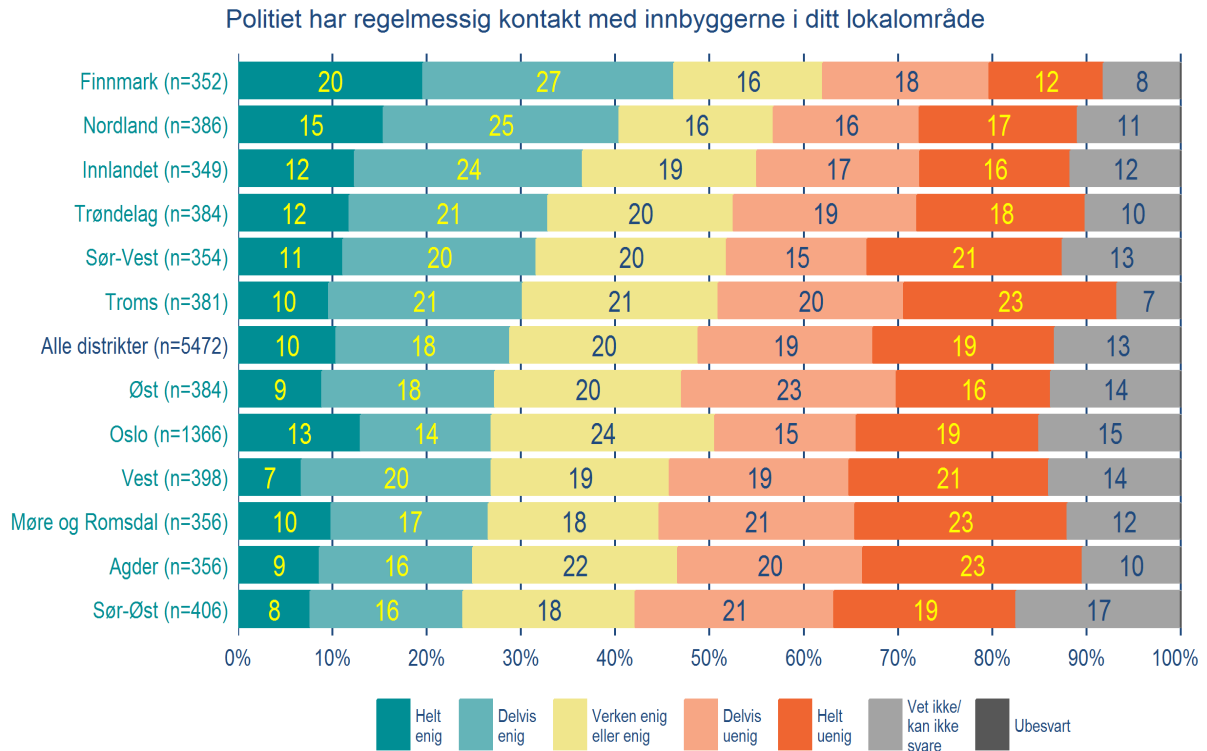
Figur 4.8: Oppfatninger av politiets synlighet, fordelt på distriktene

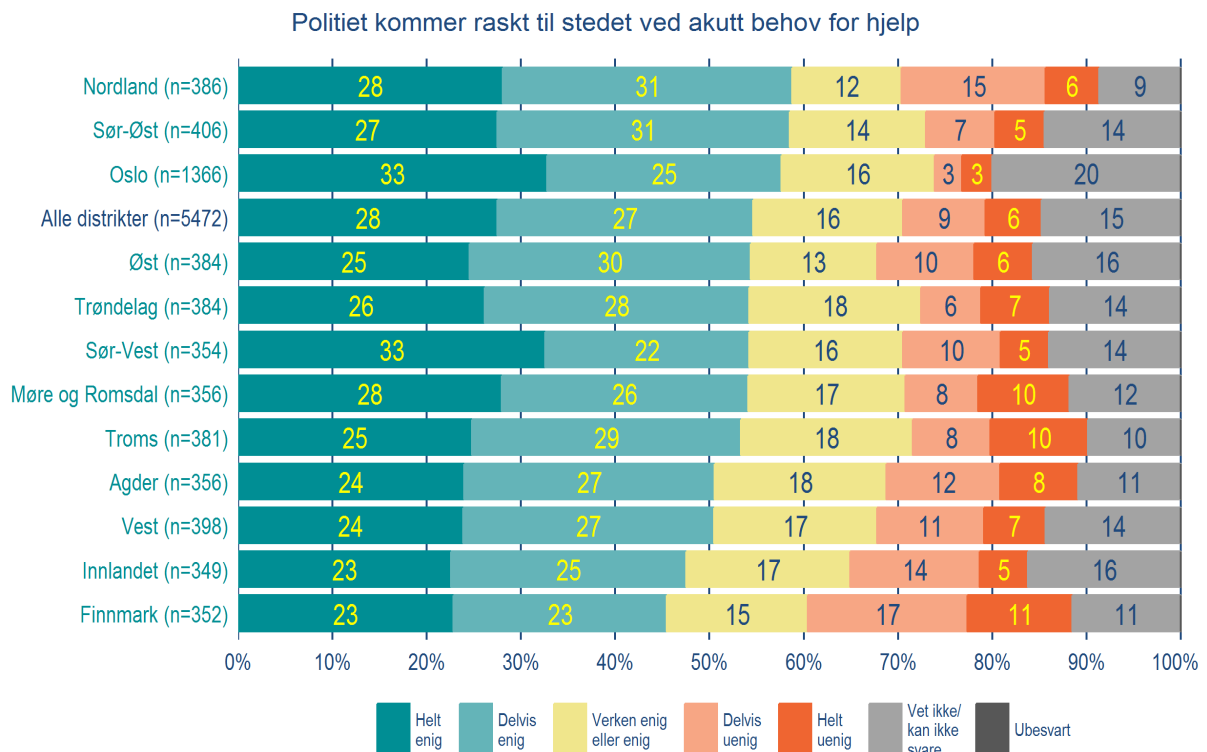
Andelen som mener politiet er regelmessig synlig er høyest i Finnmark, hvor to av tre er enig, etterfulgt av Nordland. Dette er interessant med tanke på hvor spredt befolket disse fylkene er, sammenlignet med for eksempel Oslo, som ligger noe lavere på listen.

Også når det gjelder å ha regelmessig kontakt med innbyggerne (figur 4.9), scorer Finnmark best, etterfulgt av Nordland. Vi ser imidlertid at distrikt med storbyer, som Oslo og Sør-vest, kommer noe lenger nede på lista når det gjelder kontakt med innbyggerne enn når det gjelder synlighet. Dette kan skyldes at mens det er lettere å bli lagt merke til i områder med mange mennesker, er det vanskeligere å gi inntrykket av at man har kontakt med folk flest i disse områdene.

Figur 4.9: Oppfatninger av politiets kontakt med innbyggerne, fordelt på distriktene

Figur 4.10: Oppfatninger av politiets responstid, fordelt på distriktene

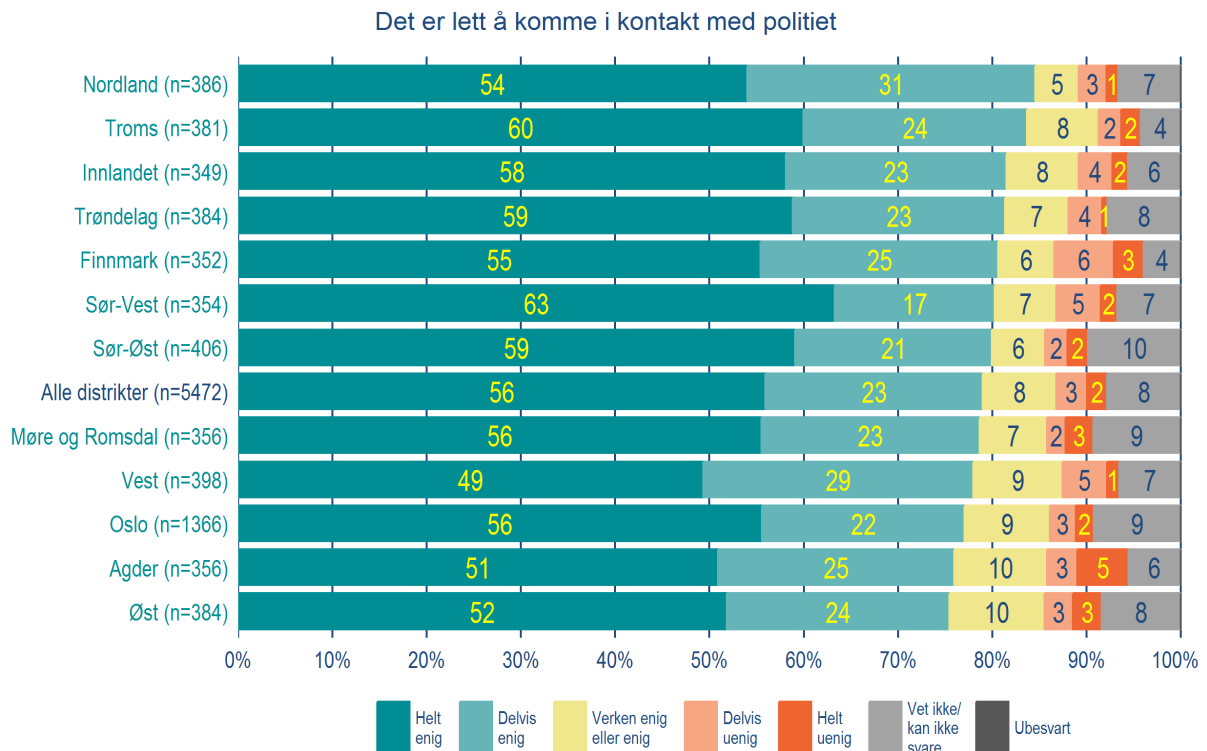

Mens Finnmark kom best ut når det gjelder synlighet og kontakt, kommer distriktet dårligst ut når det gjelder oppfatninger om responstid. Dette er imidlertid hverken uvanlig eller overraskende, da beboelsen er spredt utover et atskillig større geografisk område enn for de

andre distriktene. Av endringer fra fjoråret er det verdt å merke seg at oppfatningen av politiets responstid i Innlandet, har blitt betydelig dårligere. I fjor var 60 prosent enige i at politiet kom raskt til stedet, mens andelen nå er på 48 prosent.

Som nevnt, er de som har vært i kontakt med politiet det siste året i større grad enige i alle disse påstandene enn de som ikke har hatt kontakt med politiet. Dette gjelder også påstanden om at politiet kommer raskt til stedet. I enkelte distrikt er imidlertid bildet et annet. I Agder, Finnmark, Nordland og Vest, er det en signifikant høyere andel av dem som har vært i kontakt med politiet som er uenig i at politiet kommer raskt til stedet enn i resten av befolkningen.

Figur 4.11: Oppfatninger av politiets tilgjengelighet, fordelt på distriktene

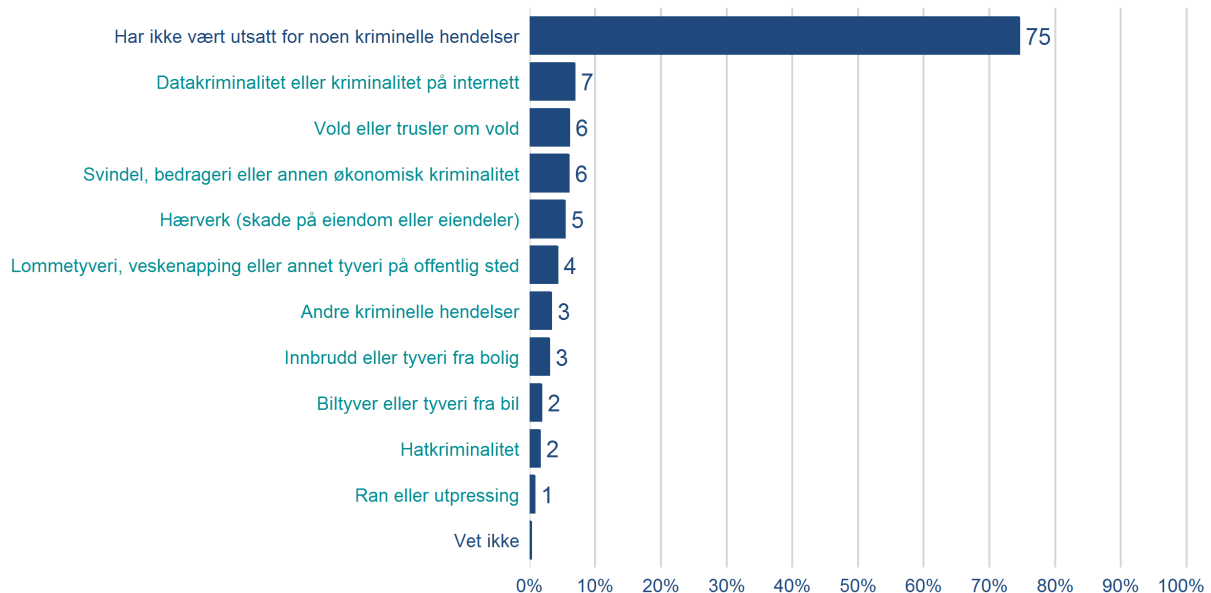

Forskjellene når det gjelder hvorvidt det er lett å komme i kontakt med politiet, er mindre mellom distriktene enn for de andre forholdene. Minst tre av fire er enige i alle distrikt, med høyest andel enige i Nordland og Troms.

5. Opplevd kriminalitet og anmeldelser

Tre av fire nordmenn har ikke vært utsatt for kriminelle hendelser det siste året. Dette er en liten nedgang fra i fjor, da 78 % prosent ikke hadde vært utsatt for noe kriminelt.

Figur 5.1: I løpet av det siste året, har du personlig vært utsatt for ...?

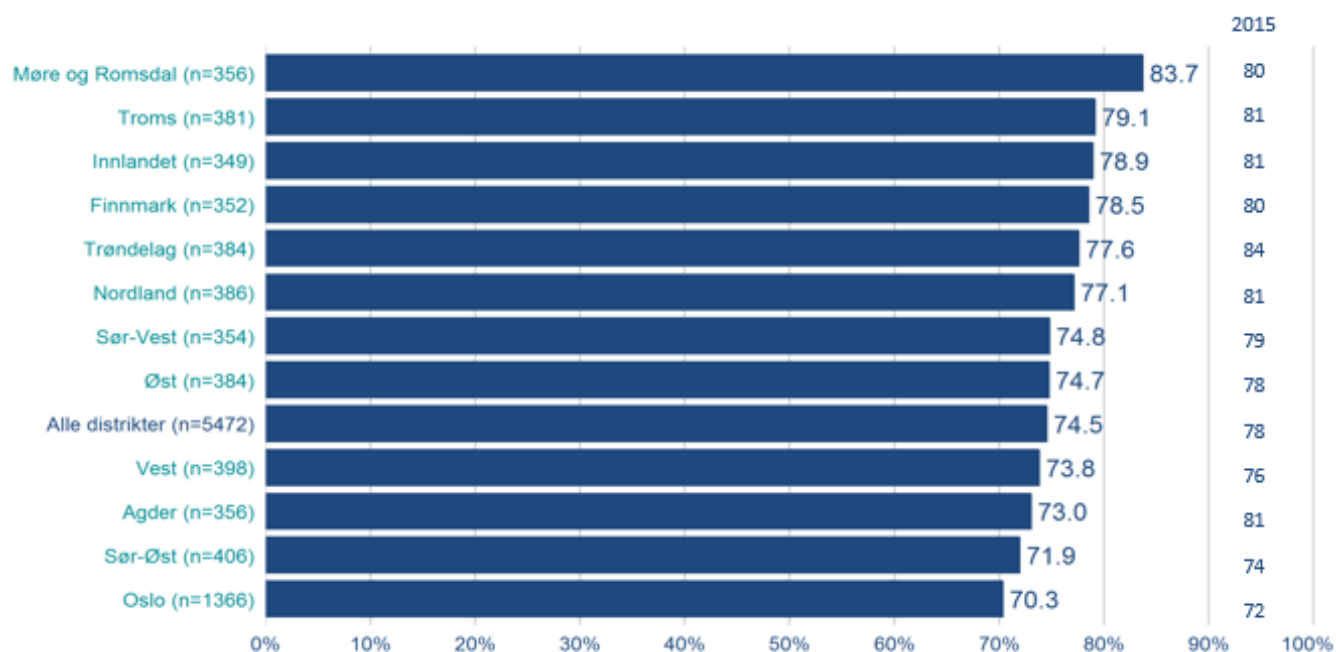

Det er andelen som er utsatt for økonomisk kriminalitet og internettkriminalitet som har økt siden fjoråret. Selv om nivåene fortsatt er lave, er det tegn på at dette er en noe økende trussel for den norske befolkningen. Som vi så i kapittel tre, er internettkriminalitet også blant de områdene befolkningen bekymrer seg mest for, samt at troen på politiets evne til å håndtere dette er relativt lav.

Det er store forskjeller på aldersgruppene når det gjelder å være utsatt for kriminalitet. Mens 86 prosent av de over 60 ikke har vært utsatt for noe det siste året, har henholdsvis 63 og 67 prosent av de i aldersgruppene 18-24 og 25-39 blitt utsatt for kriminelle handlinger. Størst er forskjellen mellom aldersgruppene når det gjelder vold. 16 prosent av de yngste har enten opplevd vold eller trusler om vold, mens kun to prosent av de over 60 har erfart det samme. Det er også en viss forskjell på kjønnene. 77 prosent av kvinnene har ikke erfart noe kriminelt det siste året, mens 72 prosent av mennene svarer det samme.

De som har innvandrerbakgrunn har i større grad opplevd ulovlige hendelser. 39 prosent av disse har blitt utsatt for kriminalitet. Denne gruppen har også i større grad opplevd datakriminalitet, økonomisk kriminalitet og tyveri på offentlig sted. I tillegg er det en markant større andel av dem (6 %) som har opplevd hatkriminalitet enn de med norske foreldre (1 %).

Figur 5.1: Andelen som ikke har vært utsatt for kriminelle hendelser, per distrikt

Som i fjor er Oslo det distriktet hvor flest har opplevd kriminalitet det siste året, etterfulgt av Sør-Øst. Totalt tre av ti bosatt i hovedstaden har vært utsatt for lovbrudd. Lavest er andelen i Møre og Romsdal, hvor drøyt 14 prosent har blitt utsatt for kriminalitet. Med unntak av Møre og Romsdal, er andelen som ikke har opplevd kriminalitet, lavere i alle distriktene i år enn i fjor. Men nedgangen er ikke signifikant for alle distrikt.

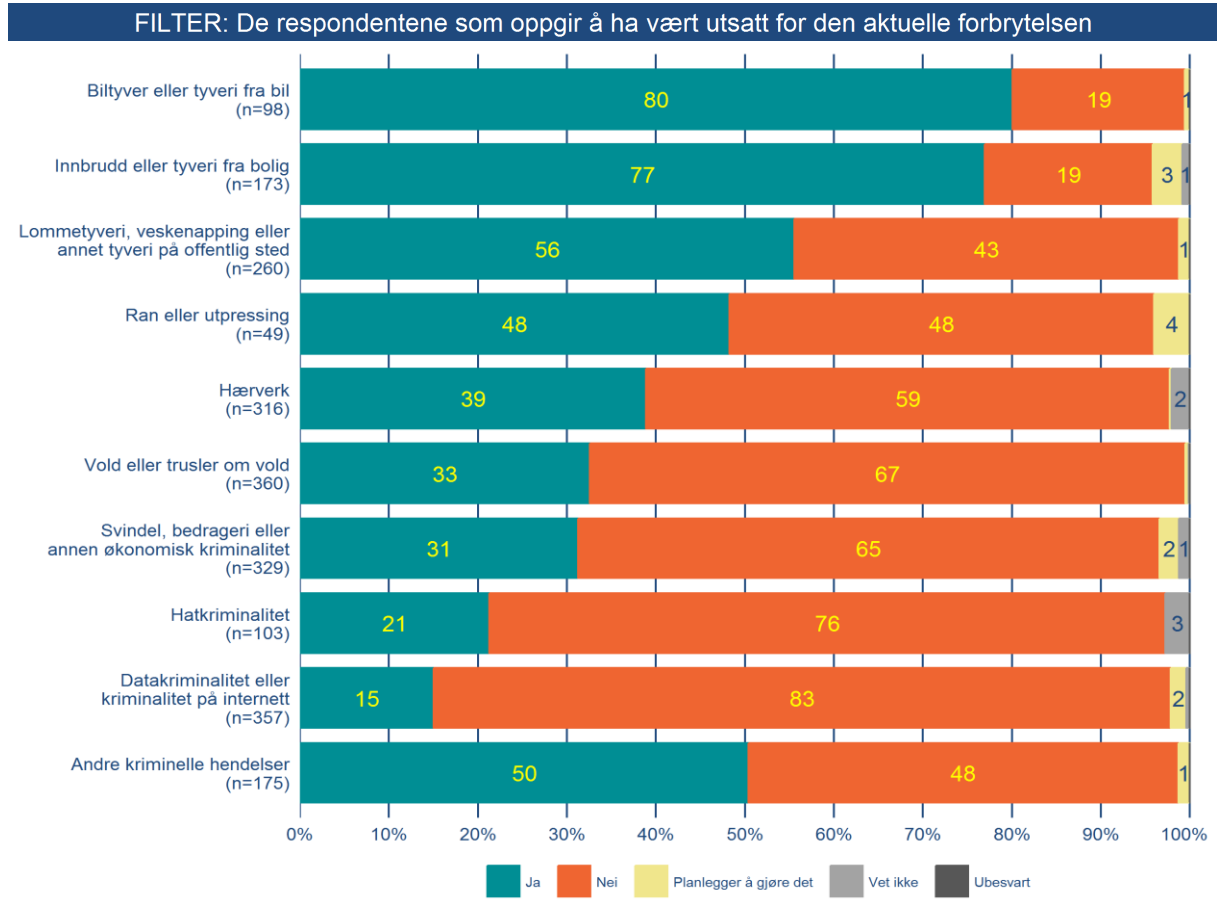
5.2 Anmeldelser

Det er store forskjeller mellom typer av kriminalitet med hensyn til hvor mange som velger å anmelde det de har vært utsatt for (figur 5.2). Størst andel anmeldelser finner vi for ulike typer tyveri. Fire av fem som har opplevd biltyveri eller innbrudd i bilen har anmeldt dette. Størst økning fra fjoråret er det i andelen som anmelder innbrudd i hjemmet, som har økt fra 63 til 77 prosent. Også lommetyveri, veskenapping el.l. er det over halvparten som velger å anmelde (56 %).

Lavest er andelen som anmelder datakriminalitet (15 %). Dette kan henge sammen med den lave tiltroen til politiets evner til å håndtere denne typen kriminalitet.

Figur 5.3 viser årsakene til at man velger å ikke anmelde forhold man har vært utsatt for. Den vanligste årsaken til at lovbrudd ikke anmeldes er at fornærmede ikke tror saken ville blitt prioritert av politiet, at de tror den ville blitt henlagt eller mangler tillit til politiet. 17 prosent av de som ikke anmelder svarer dette. De nest vanligste årsakene er at saken ikke ble ansett som alvorlig nok eller at det ikke ble ansett som behov for anmeldelse. Det er også en viss andel som svarer at de ordnet opp selv eller at forsikringsselskapet eller banken ordnet opp, og at anmeldelse derfor ble ansett som unødvendig.

Figur 5.2: Du svarte at du har vært utsatt for [...], har du anmeldt dette til politiet?

Figur 5.3: Årsaker til at saker ikke anmeldes (alle typer hendelser samlet)

